

צִדְקָה בְּנִשְׁלֻמוֹתָהּ

רַבִּי שְׁמֻחָה בּוֹנִים מְפָשִׁיחָא

יומא דהילולא - יב' אלול

כיתות א' - כי תבוא - תשע"ד

"תלמוד תורה" כלל חסידי

מודיעין צילית

בְּשַׁחַר יָמָיו שֶׁל רַבִּי שְׁמַחָה בּוֹנֵם מִפְּשִׁי־סַחָא,
בְּעוֹדוֹ אַבְרָךְ צָעִיר הַמְּסִתּוֹפֵף בְּצִלוֹ שֶׁל רַבּוֹ "הַיְּהוּדִי
הַקָּדוֹשׁ" מִפְּשִׁי־סַחָא, נִהַג לְהַעֲלִים אֶת גְּדֻלּוֹתוֹ מֵעֵינֵי
הַבְּרִיּוֹת. תַּחֲלָה הָיָה סוֹחֵר וְעָשָׂה מַסְעוֹת לְרַגֵּל
מִסְתָּרוֹ, וּלְיָמִים בָּחַר לִהְיוֹת רוֹקֵחַ.

בְּעִיר שְׁפָס הַתְּגוּרָרוֹ כָּמָה מִחֻבְרָיו הַקְּרוֹבִים, בְּנֵי
עָלִיָּה, מִחֲסִידָיו הַגְּדוֹלִים שֶׁל "הַיְּהוּדִי הַקָּדוֹשׁ". הֵם
יָדְעוּ לְהַעֲרִיךְ אֶת גְּדֻלָּתוֹ, וְשִׂמְחוֹ עַל כָּל הַזְדַּמְנוֹת
לְשׁוֹחַח עִמּוֹ בְּדַבְרֵי תוֹרָה וְחֲסִידוֹת. אֶחָד מֵהֶם הָיָה
רַבִּי זֶלְמָן.

הוא כונה "זלמן הקטן", על שם מצבו הכלכלי
הירוד. בביתו היה מחסור תמידי. לא רהיטים ולא
מזון. בני משפחתו התהלכו לבושי קרעים. עם זה,
פניו היו תמיד מאירות בשמחה יוקדת, שהדביקה
את הסובבים אותו. לכן כונה גם "זלמן חסיד".

פעם אחת נסע רבי שמחה בונם לעסקיו, ועצר
בעיר שפס כדי להפגש עם ידידיו החסידים. הוא
שמח לפגש את חברו רבי "זלמן חסיד", אשר ידע
לעלות לגבהים ולרדת עד תהום בכל נבכי עבודת
השם, והכל בחביבות ובפשטות. רבי שמחה בונם
מצא בו אדם כלבבו.

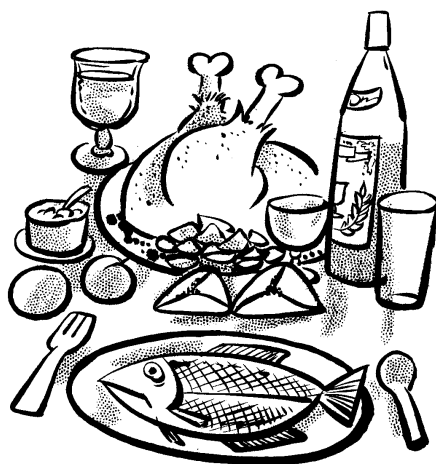
אולם הפעם לא היה יכול להתעלם מעוניו
וממצוקתו של חברו, אשר כגדל צדקתו גודל יסוריו.
הוא חש כי מחובתו לעשות מעשה למענו. הוא ידע
כי עליו לעשות זאת בדרך שלא תפגם בכבודם של
רבי זלמן ובני ביתו.

לקראת סיום ביקורו בעיר, פנה רבי שמחה בונם
אל רבי זלמן ואמר לו: "רוצה אני לעשות סעדת

פְּרִידָה לְכָל יְדִידֵינוּ הַיְקָרִים. הַאוֹכֵל לַעֲשׂוֹת זֹאת
בְּבֵיתָךְ?"

ר' זלמן הרים גבה: "סעדה בביתי?! הלא אין לי
אפילו ככר לחם אחת, וכיצד תרצה לערוך סעדה?!"
החזיר לו רבי שמחה בונים: "אל דאגה, אני
אדאג להביא את כל צרכי הסעדה".

"אבל אין לי שלחנות וכסאות בעבור כל
החסידים. גם כלי אוכל והגשה אין לי בבית", אמר
רבי זלמן בראש מרכו.

הִרְגִּיעוּ רַבִּי שְׁמֹחָה בּוֹנָם. "אֵינְךָ נִדְרֵשׁ לְהִכִּין
דָּבָר מִלְּבַד הָעֲמֻדָּת הַבַּיִת לְשֵׁרוּתֵינוּ", אָמַר לוֹ
בְּמֵאוֹר פָּנִים. "לְכָל הַשָּׂאֵר יִדָּאֲגוּ בְּנֵי הַחֲבוּרָה". לָזֶה
לֹא הָיָה יָכֹל רַבִּי זְלַמֵּן לְסָרֵב, וְכַמוֹכֵן שְׂמַח עַל הַזְכוּת
לְאַרְח בְּבֵיתוֹ סֵעֵדָה עֲלֵאִית כְּזֹאת.

בְּיוֹם הַסֵּעֵדָה הִחֲלוּ לְזָרֵם אֶל הַבַּיִת בְּנֵי
מִשְׁפְּחוֹתֵיהֶם שֶׁל הַחֲסִידִים. זֶה הֵבִיא עִמּוֹ כֶּסֶף וְזֶה
נָשָׂא סִיר וּמִגָּשׁ, קָעֶרֶת תְּבַשִּׁיל אוֹ חֲבִילַת מִזּוֹן.
הִדָּלַת נִפְתָּחָה לְלֹא הֶרֶף, עַד שֶׁהָיָה הַבַּיִת עִמוּס.
בְּמָקוֹם מִפּוֹת נִפְרְשׁוּ עַל הַשְּׁלַחֲנוֹת סְדִינִים
וּשְׁמִיכוֹת, וְכָשׁ "חֲסֵרוֹ" סִפְסָלִים הִגִּיעוּ בְּמָקוֹמָם
מִטּוֹת. כָּמָה צְעִירִים נִרְתְּמוּ לְמִלְאָכָה וְעָרְכוּ אֶת
הַשְּׁלַחֲנוֹת עִם כָּל הַמֵּאכָלִים, כִּיאוֹת לְסֵעֵדָה מְכַבֶּדֶת.
בְּשַׁעַת עֶרֶב יָשְׁבוּ רַבִּי שְׁמֹחָה בּוֹנָם וְחֲבוּרַת
הַחֲסִידִים לְסֵעֵדָה, וְהִיא הִתְנַהֲלָה בְּרוּחַ עֲלֵאִית
וּבְאַוִּירַת קֹדֶשׁ שֶׁל דְּבָקוֹת חֲסִידִית.

בְּשַׁעַת עֶרֶב מֵאַחֶרֶת נִסְתִּימָה הַסֵּעֻדָה, וְכֹאשֶׁר
הִחֲלוּ רַבִּי זְלַמֵּן וְרַעֲיָתוֹ לְסַדֵּר אֶת הַבַּיִת הַתְּבָרָר כִּי
נִשְׁאַרָה כְּמוֹת אֲדִירָה שֶׁל מִזּוֹן. הַמִּשְׁפָּחָה הָעֲנִיָּה גַם

הַתַּעֲשָׂרָה בְּכָלִי בֵּית וּבְרֵהִיטִים רַבִּים. אוֹ אִז
הַתְּבַרְרָה כֹּנֶתוֹ הָעֲלוּמָה שֶׁל רַבִּי שְׁמֹחָה בּוֹנֵם,
שֶׁעָשָׂה יָד אַחַת עִם הַחֲסִידִים, כְּדִי לִסְיַע לַמִּשְׁפָּחָה
בְּמִצּוּקָתָהּ בְּדֶרֶךְ מְכַבֶּדֶת.

רַבִּי שְׁמֹחָה בּוֹנֵם עָמַד לְצֵאת לְדֶרֶכּוֹ, וְחִבּוּרַת
הַחֲסִידִים הִתְאַסְּפָה לִיד אֲכַסְנִיתוֹ לְהַפְרֵד מִמֶּנּוּ. יוֹם
נָעִים הָיָה אוֹתוֹ יוֹם, אוֹלָם רַבִּי שְׁמֹחָה בּוֹנֵם יֵצֵא אֶל
הַמְּרַכְבָּה לְבוּשׁ בִּשְׁנֵי מַעֲלֵי פָרוּה, כְּאֵלּוֹ זֶה הָיָה יוֹם
כְּפוּר וְרוּחוֹת סָעָרָה.

כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהַחֲסִידִים נִפְרָד מִמֶּנּוּ לְשָׁלוֹם,
וְהָאֲחֵרֹן נִגַּשׁ רַבִּי זְלָמָן. בָּאוּתוֹ רָגַע נִזְכָּר כְּבִיכּוֹל רַבִּי
שְׁמֵחָה בּוֹנֵם שֶׁשָּׂכַח דְּבַר מָה בְּאַכְסֵנְיָה. הוּא מֵהַר
לְפָשׁוּט אֶת הַמַּעִיל הָעֲלִיוֹן שְׁעָלָיו, וּבִעֲדוֹ מִנִּיחוֹ עַל
כֶּתֶפִּיו שֶׁל רַבִּי זְלָמָן אָמַר: "שְׁמוֹר נָא אֶת הַמַּעִיל
עָלֶיךָ בִּינְתִים, כִּי הַחוּם מַעִיק עָלַי".

הוּא נִכְנָס לְאַכְסֵנְיָה וְכַעֲבַר כִּמָּה רָגָעִים יֵצֵא
בְּחִפְזוֹ, עָלָה לְמַרְכָּבָה וְסָגַר אַחֲרָיו אֶת הַדֶּלֶת.
בְּרֹאוֹתוֹ זֹאת קָרָא רַבִּי זְלָמָן בְּקוֹל: "הַפְּרוֹה! שְׂכַחַת
אֶת מַעִיל הַפְּרוֹה!". רַבִּי שְׁמֵחָה בּוֹנֵם קָרָא לְעַבְרֹו:
"אִינִי יָכֹל עֲתָה לְשֹׂאת עָלַי אֶת מַעִיל הַפְּרוֹה מֵרַב
חוּם, הַשָּׂאֵר אוֹתוֹ אֶצְלֶךְ". בְּאוֹמְרוֹ מְלִים אֵלּוּ הוֹשֵׁט
אֶת יָדוֹ מִחֲלוֹן הַמַּרְכָּבָה אֶל רַבִּי זְלָמָן וְלַחֵץ אֶת יָדוֹ
בְּחוּם. רַבִּי זְלָמָן חָשׁ הֵיטֵב בְּמַתְנֵת הַיָּד שֶׁנִּמְסָרָה
לוֹ. כִּשְׁפָתָח אַחֵר כֵּךְ אֶת יָדוֹ מֵצֵא כִּמָּה שְׁטָרוֹת בְּנִי
מֵאָה רוּבֵל כָּל אֶחָד, סָכּוּם נִכְבָּד בָּאוֹתָם יָמִים.

עָבְרוּ יָמִים, וְשׁוּב נִפְגָּשׁוּ רַבִּי שְׁמֵחָה בּוֹנֵם וְרַבִּי
זְלָמָן. פָּנָה רַבִּי זְלָמָן לְמִיטִיבוֹ וְשָׂאֵל גְּלִיּוֹת: "הִבְנֵתִי
כִּי רָצִיתָ לְקַיֵּם בִּי מְצוּוֹת צְדָקָה, וְאֵכֵן שִׁפְרָתְךָ אֶת

**מַצְבִּי מָאָד, אוֹלָם לְשֵׁם מָה הִרְגַּשְׁתָּ צָרָךְ לְהוֹסִיף
בְּרִגָע הָאַחֲרוֹן גַּם אֶת שְׁטָרוֹת הַכֶּסֶף?"**

**נִעְנָה רַבִּי שְׂמַחָה בּוֹנָם: "כְּשֶׁהִתְעוֹרַרְתִּי בַּהַחֲלָטָה
לְעֶזֶר לָךְ, זֶה הָיָה מֵרַב רַחֲמָנוּת. לְבִי נִשְׁבַּר לְרִסְיָסִים
לְרֹאוֹתְכֶם בְּמַצְבְּכֶם הַקָּשָׁה, וְעִשִּׂיתִי כָּל יָכְלִיתִי לְעֶזֶר
לָכֶם. אֶךְ בְּעֶצֶם, בְּכַךְ הִשְׁקַטְתִּי אֶת מַצְפוֹנִי. מִצּוֹת
הַצְדָּקָה פְּרוּשָׁה שְׁעָלִינוּ לְעֶזֶר לְכָל נִזְקֵק, גַּם אִם אֵין
מִצְבוֹ מְעוֹרָר בְּלִבֵּנוּ רַחֲמָנוּת. לָכֵן כְּאֲשֶׁר רִגְשׁוֹת
הִרְחַמְנוֹת שְׁבַלְבִּי בָּאוּ עַל סִיפּוּקִם, רָאִיתִי צָרָךְ לִתֵּת
לָךְ אֶת הַכֶּסֶף כְּדִי לָקִים אֶת מִצְוַת הַצְדָּקָה
בְּטִהְרָתָה".**

